

Т.О. Сідорова, канд. екон. наук, проф. (ХДУХТ, Харків)

Н.Б. Кащена, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

Г.Г. Лисак, доц. (ХДУХТ, Харків)

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК МЕХАНІЗМ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Дослідження представлених провідними міжнародними організаціями трактувань стратегії стійкого розвитку дозволяє визнати, що стратегія розглядається як інтерактивний процес, заснований на повторюваних циклах аналізу ситуації, оцінки результатів прийняття рішень, планування та впровадження перспективних заходів поліпшення діяльності в практичну діяльність суб'єктів господарювання.

На нашу думку вивчення явищ природи й громадського життя, складовою частиною якої є й економічна діяльність людського суспільства, неможливо без економічного аналізу.

Становлення й розвиток економічного аналізу, його місце й функції в системі керування на мікро-, мезо- і макрорівнях, методологія й перспективи подальшого розвитку й донині є предметом пильної уваги як закордонних, так і українських учених. Вагомий внесок у світову теорію й практику економічного аналізу внесли Н.Р.Вейцман, С.К. Татур, М.І. Баканов, А.Д. Шеремет, С.Б. Барнгольц, І.І. Каракоз, В.І. Самборський, І.І. Поклад, А.І. Усатов, А.Ш. Маргуліс, В.Ф.Палій, П.І.Савічев, А.І. Сумцов, Л.І. Кравченко та ін. Серед українських учених сьогодні слід відзначити С.І. Шкарабана, Є.В. Мниха, М.Г. Чумаченко, І.Д. Лазаришину, Ф.Ф. Бутинця тощо.

Рішення питань, пов'язаних з подальшим розвитком економічного аналізу як науки й практики, нерозривно пов'язане із глобалізацією економічної діяльності, лібералізацією світової економіки, регіоналізацією й інформатизацією, якісними змінами мотивації аналітичних досліджень, посиленням ефективності прийняття управлінських рішень на всіх рівнях економіки й т.п.

Вважаємо, що в сучасних умовах економічний аналіз повністю міняє парадигму від оціночно-статистичного до пошуково-прогностичного, з вибором оптимальних управлінських рішень у зоні невизначеності й ризику. У ситуації, що склалася, методика конкретних аналітичних досліджень повинна відповідати повсякденним запитам керування й бути надійним економічним інструментом забезпечення стійкого економічного росту підприємницьких структур.

Управлінська орієнтація перспектив розвитку економічного аналізу в контексті забезпечення стійкого розвитку національної економіки України повинна охоплювати всі аспекти зміни філософії керування з позицій:

- адаптації у зовнішньому економіко-правовому і соціально-політичному й екологічному середовищах;
- поглиблення дослідження причинно-наслідкових зв'язків і досягнення максимальної детермінації дій управління й менеджменту;
- підвищення оперативності й розширення результативного поля варіантів аналітичних висновків і пропозицій;
- підвищення економічності й дієвості реалізації аналітичних досліджень.

Запорукою успіху аналітичних досліджень є інформаційне моделювання економічних систем різного рівня, створення достатнього й коректного інформаційного потоку, по якому можна одночасно оцінювати поведінку економічної системи й прогнозувати її розвиток з урахуванням факторів невизначеності й ризику.

Висока динамічність внутрішнього й зовнішнього економічного середовища передбачає вдосконалення методики й організації оперативного економічного аналізу, спрямованого на забезпечення управління своєчасною дієвою інформацією про зміну економічної ситуації, причинах цієї зміни й відхилень від регламентованих параметрів з метою своєчасної розробки рішень, спрямованих на запобігання й усунення негативних процесів і ефективно маневрування виробничими ресурсами й капіталом. Діючим інструментом оперативного аналізу є постійний моніторинг економічного середовища.

У сучасному економічному аналізі первинність економічних зв'язків має обумовлювати інструментальні засоби їх обробки. Головним повинне бути виявлення тренда в розвитку того або іншого економічного явища (процесу) і забезпечення своєчасного прийняття рішень, які перешкоджатимуть появі або розвитку негативної тенденції.

В остаточному підсумку економічний аналіз повинен бути спрямований на прогнозування перспектив діяльності бізнес-структур, оскільки головним є не оцінка досягнутого, а забезпечення ухвалення рішення про те, що необхідно ще зробити, щоб підвищити ефективність роботи й досягти намічених стратегічних цілей бізнесу.